

روْیاهایی که می آیند

سفر مردان بی پایان

ساسان گلر

● روزهای آخر پاییز طبیعتا با روی پرده‌رفتن فیلم‌های مدعی فصل اهدای جوایز در سراسر دنیا همراه است و در این میان چهره‌هایی مانند ایستود، میازاکی و کوارون هم روی پرده و پشت پرده نقره‌ای حضور بیشتری پیدا می‌کنند. از جمعه، ۲۳ آذر، علاوه‌بر فیلم‌های معرفی‌شده در این ستون، آثاری مانند درام علمی–تخیلی «موتورهای میرا»، انیمیشن «مرد عنکبوتی»، علمی – تخیلی «فراسوی فضای سفید»، دلهره‌آور جنایی «ردپا» و درام «اگر خیابان بیل می‌توانست حرف بزند» روی پرده رفته‌اند.

فاچاقچیTHEMULE

تازه‌ترین فیلم کلینت ایستود ۸۸ ساله در مقام کارگردان و بازیگر بر اساس داستان واقعی زندگی ارل استون ساخته شده است؛ یک پیرمرد آمریکایی ورشکسته در دهه ۱۹۸۰ که پیشنهادی کاری را به‌عنوان واسطه حمل‌ونقل غیرقانونی اقلامی می‌پذیرد که بعد مشخص می‌شود مواد مخدر یک کارتل کلمبیایی است. نقش او را خود ایستود برعهده دارد و بردلی کوپِر در نقش کارآگاه دایره مواد مخدر پلیس ظاهر می‌شود. دایان ویست، مایکل پنیا و لارنس فیشرن از دیگر بازیگران این درام جنایی هستند.

کفرناحومCAPERNNAUM

برنده جایزه ویژه هیئت داوران جشنواره کن ۲۰۱۸ ؛ فیلمی از سینمای لبنان، به کارگردانی خاتم نادین بلکای به زندگی پسرپچه‌ای می‌پردازد که از خانواده نابسامانش می‌گریزد. در خیابان دوام می‌آورد و حتی زندگی یک زن پناهجوی اتیوپیایی و بچه او را تأمین می‌کند. برای ارتکاب بزه‌ی به زندان می‌افتد و سرانجام از پدر و مادرش به دستگاه عدالت شکایت می‌کند. نقش اصلی این فیلم ۱۲۳ دقیقه‌ای به زبان عربی را زین‌الرفیعا، پسرپچه پناهجوی سوری، بازی کرده است.

روماROMA

روما که نامش در عنوان‌بندی این فیلم آمده، نه شهر پایتخت ایتالیا که محله‌ای در مکزیکوستی است. این فیلم سیاه‌وسفید را آلفونسو کوارون، فیلم‌ساز نامدار مکزیکی و سازنده «جاذبه» و «آبنا» بشر» نوشته و کارگردانی کرده است و در ۱۳۵ دقیقه وقایع زندگی خدمتکار یک خانواده طبقه مرفه را در دهه ۱۹۷۰ بازگو می‌کند. کوارون خاطرات دوران کودکی خود و زنی که او را بزرگ کرده، در این فیلم به تصویر کشیده است. یالیتزا آپاریسیو، مارین دی تاویرا و دیگو کورتینا اوتروی از بازیگران این فیلم هستند.

مرد بی پایان:

فیلم هایانو میازاکی

NEVER-ENDING MAN

HAYAO MIYAZAKI MOVIE

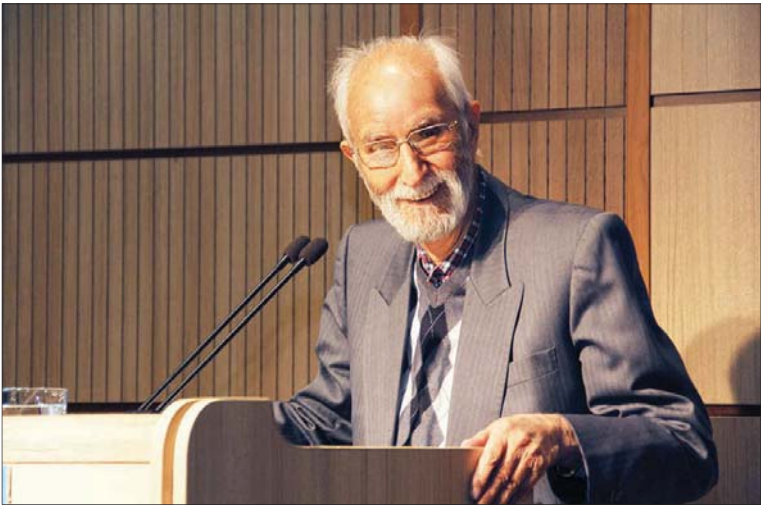
مستندی درباره زندگی انیماتور مشهور ژاپنی؛ هایانو میازاکی. او در سال ۲۰۱۳ در ۷۲ سالگی ناگهان اعلام کرد که خود را بازنشسته می‌کند، اما بعد از ملاقاتی با چند انیماتور جوان که روش CGI رایانه‌ای را دنبال می‌کردند، نظرش عوض شد و سعی کرد با این فناوری تولید آثار پویانمایی را دنبال کند، اما با چالش مهمی روبه‌رو شد که دو سال بعد از آن را صرف مقابله با آن کرد و این مستند به همین چالش می‌پردازد.

شرق: «من عادت نبشتم نداشت‌ام هرگز، سخن را چون نمی‌نویسم در من می‌ماند و هر لحظه مرا روی دگر می‌دهد». محمدعلی موحّد در پشانی مقدمه مقالات شمس این گفته شگفت‌انگیز شمس تبریزی را می‌آورد که در نظرش چنان شیفته جلوه‌های جادویی خیال در خاطر پرخروش خود است که دلش رضا نمی‌دهد سخن را در قالب کلماتی بی‌حرکت ردّ آورد. موحّد نیز در تمام این‌هفت دهه کار، فرهنگی با شیفتگی به تصحیح و تألیف آثارش پرداخته است؛ از تصحیح «مقالات شمس» تا تألیف «خواب آشفته نفت» و اشعارش «شاهد عهد شباب» و هرآنچه در حوزه تاریخ و حقوق و ادبیات کهن، همه گواه آن است که نوشتن نزد موحّد از سرِ عادت نبوده است که به ضرورت و شیفتگی اثری را خلق کرده است. اینک در بیست‌وهفتم آذرماه، به گرامیداشت هفت دهه خدمات فرهنگی و ادبی این چهره پیش‌کسوت، مراسمی در دانشگاه تهران برگزار شد که در آن محمدعلی موحّد نشانِ عالی کمیسیون ملی یونسکو–ایران را دریافت کرد. محمدعلی موحّد، حقوق‌دان، مصحح ادبیات قدیم، مورخ، پژوهشگر، عضو فرهنگستان زبان و ادب فارسی و دبِ معاصر تاکنون آثار شاخصی خلق کرده است ازجمله مقالات شمس و تصحیح مثنوی معنوی که در این مراسم به‌عنوان مهم‌ترین تحقیق در متون عرفانی از آن یاد شد.

در ابتدای این مراسم که با نوا نای آغاز شد، پیامی از مصطفی ملکیان برای حاضران پخش شد و او درباره خصایص محمدعلی موحّد سخن گفت. به گزارش ایسنا، ملکیان در این پیام گفت: «بدون سر سوزن مبالغه‌ای استادی مانند دکتر محمدعلی موحّد نیافتم. ویژگی‌های اخلاقی در استاد موحّد وجود دارد که اگر یکی از این ویژگی‌ها در کسی باشد، باید از این نصیب خدای متعال شاد باشد. یک ملاقات کافی است تا به ویژگی‌های اخلاقی او پی ببریم. استاد موحّد در عین اینکه جامع‌الاطراف است، در همه آنها متخصصانه سخن گفته است؛ در عین جامع‌الاطراف‌ی نوعی علامه‌گی در او وجود دارد. او در هیچ‌کدام از حوزه‌ها قلم نزنده الا اینکه متخصصانه سخن گفته باشد. محمدعلی موحّد نظیر خواجه نصیرالدین طوسی است و در هر حوزه‌ای متخصص است. او با طبع مقالات شمس، شمس را به جهانیان معرفی کرد و شمس‌شناسی و مولوی‌شناسی را دستخوش تحول کرده است. موحّد برخلاف روشنفکران دیگر که به سنت پشت کرده‌اند، نه‌تنها به سنت فرهنگی پشت نکرده بلکه به‌دنبال بازخوانی فرهنگی است. ویژگی دیگر او سخت‌کوشی اوست. روشنفکران اندکی

گزارشی از بزرگداشت محمدعلی موحّد

خمی از شراب ربانی

که به رفاه می‌رسند، زندگی راحت‌طلبانه‌ای را پیش می‌گیرند و از مساعی اولیه خود ارتزاق می‌کنند، اما استاد موحّد از روشنفکران سخت‌کوش است». ملکیان همچنین با یادی از داریوش شایگان گفت: «شایگان می‌گفت جامعه بر چهار رکن محققان و دانشگاہیان، بوروکرات‌ها، رجل سیاسی و روشنفکران است و علت آشفتنگی جوامع این است که این چهار رکن را ندارند. در جوامع سنتی که این رکن‌ها وجود نداشت اما در عین‌حال ثبات داشتند و تلاطم‌ها را پشت سر می‌گذاشتند، فرزاندانی وجود داشتند که نه روشنفکر بودند نه رِجِل سیاسی و نه دانشگاهی. این چهار گروه حل مسئله می‌کنند اما فرزاندان خود حل مسئله هستند. این شان چهارم را کسانی که ارتباط نزدیکی با محمدعلی موحّد دارند، درمی‌یابند». ملکیان در آخر گفت: «محمدعلی موحّد از خود یک اثر هنری ساخته و این خیلی مهم است. از هر زاویه‌ای به این اثر هنری نگاه می‌کنید، از آن لذت می‌برید».

حجت‌الله ایوبی، مدیرکل یونسکو از عدم تمایل استاد موحّد به برگزاری بزرگداشتی برای او گفت و اینکه «موحّد دلش می‌خواست در این مراسم درباره شمس و مولانا سخن نگوید. درباره او سخن نمی‌گویم زیرا آقای ملکیان به‌درستی اشاره کرده محمدعلی موحّد اثری هنری است؛ او خود اثری طربناک و شورانگیز است». ایوبی خطاب به موحّد گفت: «آقای موحّد شما به ما نیازی ندارید؛ ما به شما نیاز داریم. بعدازاینکه کیارستمی با او دیدار کرد، گفت حالم خرابی بد است و نمی‌توانم حرفی بزنم. کاش دوربین دستم بود و مردم را در این لحظات

بهمن فرمان آرا:

بعد از «شازده احتجاب» تصمیم گرفتم فیلم فاجاری و سیاسی نسازم

صحبت کنیم، به سراغ استعاره می‌رویم. کار من به‌عنوان فیلم‌ساز این است که سسکی در آب بیندازم و موج ایجاد کنم؛ اینکه این امواج دایره‌ای تا کجا می‌روند در اختیار من نیست. کار من نهایتاً ایجاد پرش است». او ادامه داد: «شناس آوردم که در این فیلم با افراد حرفه‌ای همراه بودم. زمانی که با افراد حرفه‌ای کار می‌کنید باید اجازه دهید خودشان کار را انجام دهند. من در بهترین شرایط یک رهبر ارکسترم. اگر قرار است امشب سسفونی شماره ۵ به‌تپور را اجرا کنیم، من باید نت‌ها را حفظ باشم و اگر کسی نت‌ی را اشتباه نواخت، اشتباهش را گوشزد کنم. این همان مکالمه کارگردان با طراح صحنه، فیلم‌بردار، مونتاژکار، بازیگران و... است. گاهی شما شناس هم می‌آورید و در مملکت ما در حین انجام کار جمعی، عنصر شناس مهم است». او درباره کارگردان شدن ارتباط ادبیات و سینما گفت: «نسل ما با کتاب بزرگ شد چون تلویزیون وجود نداشت و رادیو نیز ساعات محدودی پخش داشت؛ درپچه‌ای به جهان دیگر، از طریق کتاب و شعر گوشده می‌شد. من اقتباس‌های دیگری نیز داشته‌ام که به‌دلیل شرایط موجود امکان تبدیل‌شدن به فیلم را پیدا نکرده است. ما نویسندگان و داستان‌های خوبی داریم ولی وقتی سراغ تهیه‌کننده می‌رویم و خواستار خرید حقوق نویسنده می‌شویم، متوجه تفاوت میان نویسندگی و اقتباس در فیلم‌نامه‌نویسی نمی‌شویم. نویسنده برای تک خوانندگان کتاب می‌نویسد؛ یعنی هر جلد کتاب را در آن واحد یک نفر مطالعه می‌کند. ولی ما در سینما برای ۵۰۰ نفر فیلم می‌سازیم. نویسندہ‌ای هم که به حذف دو جمله کتابش در فیلم‌نامه ایراد می‌گیرد، اساساً مدیوم سینما را درک نمی‌کند». فرمان آرا افزود: «بعضی تهیه‌کنندگان به ما پیشنهاد می‌دهند انتهای داستان را تغییر دهیم و معتقدند نویسنده اگر شکایت کند تا فرزند دلاکه را طی کند، ما فیلم را ساخته‌ایم و تمام شده است. پس تهیه‌کننده درست و حسابی نداریم. دول پاول داریم، خیلی زیاد هم هستند، اما تهیه‌کننده با دانش سینمایی نداریم که ارزش اثر ادبی را درک کند و حاضر باشد برای آن پول خرج کند. کار تهیه‌کنندگی در واقع این است که تهیه‌کننده داستانی را انتخاب و بعد برای آن سانسرت و کارگردان پیدا می‌کند. هر زمان تهیه‌کننده بودام به این موضوع فکر کرده‌ام که اسم من هم روی فیلم است. بزرگ‌ترین دلیلی که ادبیات وارد سینمای ایران نمی‌شود این است که تهیه‌کننده‌ها به این ماجرا تمایل ندارند که بالاخره برای نوشتن رمان وقت صرف شده است و نویسنده حق دارد پول مناسبی بابت تبدیل آن به فیلم دریافت کند. اکثر تهیه‌کنندگان با این موضوع مخالفند. در هر صورت من اینجا زندگی می‌کنم و همین‌جا فیلم می‌سازم. هیچ‌جای دیگری نمی‌روم چون مملکت‌م را دوست دارم و فکر می‌کنم اگر چیزی بلد باشم باید صرف آموزش جوانان ایران شود تا اینکه مثلاً به زبان انگلیسی به دیگران آموخته شود». کارگردان «خاک آشنا» درباره رابطه شاملو و گلشیری گفت: «این روزها

هنر

مراسم بود که به سخنرانی درباره محمدعلی موحّد پرداخت: «استاد محمدعلی موحّد را از آغاز جوانی به‌عنوان مترجم سفرنامه ابن‌بطوطه دیده بودم. نخستین‌بار ایشان را در جلسه درس استاد مطهری دیدم؛ ایشان جلسه هفتگی داشت و مباحثی درباره مقایسه آرای برخی فیلسوفان غربی و اسلامی درباره برخی از مباحث فلسفی در این جلسات مطرح می‌شد. جلسات اولیه در منزل بزرگمهر برگزار می‌شد و بزرگمهر و موحّد همکار در شرکت نفت و دوست قدیمی بودند. سال‌ها بعد تصحیح موحّد از مقالات شمس منتشر شد و من بعدها از آن بهره‌ها بردم. پس از پیروزی انقلاب اسلامی و تأسیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی در سال ۶۹، مسئولیت این نهاد را در سال ۷۴ بر عهده گرفتم و ازقضا با برخی اعضا پای صحبت محمدعلی موحّد نشستیم. او یکی، دو ماه بعد با رأی مثبت همه اعضا به عضویت پیوسته فرهنگستان زبان و ادب فارسی درآمد. موحّد یک دانشمند به‌تمام‌معناست. با علوم حوزوی و معارف اسلامی بسیار آشناست و به زبان عربی تسلط کامل دارد؛ گواه این سخن، ترجمه‌اش از جمله ابن‌بطوطه است». حدادعادل همچنین گفت: «تخصص موحّد حقوق است، اما با زبان و ادب فارسی انس دارد. نثر فارسی او شیرین، دلنشین، زنده و جاندار است. هرکس با ظیف وسیع کتاب‌های تألیفی و ترجمه‌ای او آشنا باشد، از آثار او در شگفت می‌ماند. بیش از همه به آثار مولوی علاقه نشان داده و گستره وسیعی در مولوی‌پژوهی کشوده است. «دانستمند چند کتاب دیگر در مولوی‌پژوهی، به‌ه محققان این حوزه کمک کرده است. موحّد می‌گوید بهترین کاری که در تصحیح انجام دادم، تصحیح مقالات شمس است». او با اشاره به بازنشر مدام تصحیح مثنوی در سال‌های اخیر گفت: «نخستین‌بار یک ایرانی که به زبان فارسی تسلط کامل دارد، به تصحیح مولانا همت گماشته است. موحّد سرآمد تمام مولوی‌پژوهان جهان است و به تفکر مولانا علاقه دارد. عرفان در چشم او عزیز و در جان وی تأثیر کرده است. موحّد در تاریخ ملی‌شدن صنعت نفت و مسائل حقوقی آن تألیفات شایسته‌ای دارد». مرقاتی، رئیس دانشگاه تبریز، از دیگر سخنرانان این مراسم بود که دکتر موحّد را «دانستمند نوآور و دقیق‌نظر» خواند؛ کسی که مجاهدانه بر نفس خود فائق آمده و خلوص و پاکی را در وجود خود نهاده‌ن کرده است. مرقاتی همچنین پیام محمدرضا پورمحمدی، استاندار آذربایجان شرقی، زادگاه موحّد را در وصف شخصیت استاد موحّد خواند.

«عنوان کتاب «برگزیده مقالات شمس» محمدعلی موحّد

خاطره‌نویسی مد شده است. یادداشتی در یکی از مجلات چاپ شد که در آن گفته شده بود عباس کیارستمی فلان حرف را درباره احمد شاملو زده است. درحالی‌که در همه این سال‌هایی که عباس را می‌شناختم، حتی یک‌بار کلمه‌ای علیه شاملو به زبان نیاورد. زمانی که به مدیر آن مجله رنگ زدم و نسبت به انتشار چنین مطلبی اعتراض کردم، گفت ما این مطلب را صرفاً نقل قول کرده‌ایم و نمی‌توانید به ما اعتراض کنید. مگر آدم هر چیزی را نقل قول می‌کند؟ آن هم در مجله‌ای که عنوانش می‌گوید مبلغ اندیشه نو است. دیگر نه این مجله را می‌خوانم و نه با آنها مصاحبه می‌کنم. شاملو و گلشیری با هم در یک بیمارستان بودند و شاملو زمانی که گلشیری را در آن وضعیت بیماری دید بسیار ناراحت شد. شاملو شعر تقدیمی به گلشیری دارد. اما این روزها با هجسه‌ای از خاطرات قابلی مواجهیم که می‌خواهند بین افراد با هم‌دیگر را بهم بزنند. البته که همواره اختلاف نظرها وجود داشته است، اما هیچ‌وقت کسی از اینها نرفت آن یکی را لو بدهد یا حرف بدی پشت سرش بزند. کسانی که این دروغ‌ها را تکرار می‌کنند، مرتکب گناه مدام می‌شوند چون این افراد دیگر در میان ما نیستند که بتوانند از خود دفاع کنند».

فرمان آرا در پاسخ به سؤالی درباره مرگ‌اندیشی در آثارش گفت: «دوستان منتقد به برای ارتباط سادتر با خوانندگان خود، یکسری دسته‌بندی‌ها درست می‌کنند؛ مثلاً می‌گویند این سه اثر فرمان آرا به مرگ می‌پردازد و آن سه تا به زندگی. اما واقعیتش این‌ست که وقتی مشغول نوشتن می‌شوم، چیزی که بر من غلبه می‌کند افسردگی کلی است که نمی‌توانم نمی‌کنم. من ناامید نیستم، اما حساسیت‌هایی شخصی نسبت به فضا دارم. ما چیز جز آزادی بیان نمی‌خواهیم. هیچ زمانی دنبال پست و مقام نبوده‌ام و شغل دولتی هم قبول نمی‌کنم چون مسئولیت‌ها و الزامات خاص خود را به همراه دارد که من تمایلی به انجام آنها ندارم. اما من از جهان بیرون ایزوله نیستم. اگر شما کارگرد هفت‌تپه هستید و پنج ماه حقوق نگرفته‌اید، چطور زندگی می‌کنید؟ آن هم در شرایطی که اگر دستمزد هم بگیرد تا پایان ماه مدام نمی‌آورید. ما در عمرمان سپ‌زیمینی کیلویی هشت هزار تومان نخریده بودیم».

او در پایان گفت: «کار من فیلم‌ساز این است که تاجایی‌که اجازه دارم، به این مسائل اشاره کنم. هر برجسبی هم بخوانند به من بزنند. من به مردم به‌کارم که با آنها صادق باشم. در نهایت تم تشخیص با خود مردم است. در پی سیاه‌نمایی نیستم، آن چیزی را که می‌بینم تصویر می‌کنم. اگر چیز شادی به من نشان دهد، آن را هم می‌سازم. من مثل تمام مردم ایران از پیروزی تیم فوتبال شادمان می‌شوم. به‌هرحال کار سختی داریم، آن هم در این شرایط اقتصادی. «بوی کافور عطر یاس» را با ۷۲ میلیون ساختم. «خانه‌ای روی آب» را با ۱۲۰ میلیون و «یک بوس کوچولو» را با ۲۲۰ میلیون ساختم؛ اما فیلم آخرم که فیلم گرانی هم نیست، یک‌ونیم میلیارد هزینه داشته است. به‌هرحال باید کار کنیم و علاج درد ما کارکردن در تشویق دیگران به کارکردن است. شادمهر راستین نیز در بخشی از این نشست گفت: «سایه‌های بلند باد» اتفاق مهمی در سینمای ایران به حساب می‌آید. در سال‌های ۵۴ تا ۵۷ اتفاقات مهمی در سینمای ایران رخ می‌دهد؛ مدلی از حرفه‌ای‌گری وارد سینمای متفاوت ایران می‌شود و موج نو صاحب ساختاری جدید می‌شود؛ این اتفاق زمانی می‌افتد که گیشه فیلم‌های عمومی سینمای ایران در برابر هجوم فیلم‌های آمریکایی و ایتالیایی دچار بحران شده بود. درست در همین لحظه است که سارگاردینو سینمای ایران رخ می‌دهد. این تفاوت بیش از هر چیز به بهمین فرمان آرا و نگاه او برمی‌گردد که از ادبیات کمک می‌گیرد.

زیر آسمان فیروزهای

گزارش دبیرخانه جایزه مهرگان

جایزه‌ای برای ادبیات

خارج از مرزها

● با گذشت ۹ ماه از آغاز فعالیت هیئت‌های داورى جوایز مهرگان ادب و علم، اولین گزارش دبیرخانه جایزه مهرگان منتشر شد. در این گزارش عملکرد ۹ گروه کاری (شنش گروه در بخش مهرگان ادب و سه گروه در بخش مهرگان علم) به آگاهی علاقه‌مندان به ادبیات و محیط زیست برسانه است. در گزارش دبیرخانه مهرگان به نحوه برگزاری جایزه مهرگان طلایی (مهرگان مهرگان‌ها) و جایزه مهرگان ادب خارج از کشور (رمان‌ها و مجموعه‌داستان‌های نوشته‌شده به زبان فارسی در خارج از ایران) که برای نخستین‌بار برگزار می‌شود اشاره شده است. بنا بر گزارش دبیرخانه جایزه، تا آذرماه ۱۳۹۷ تعداد هزار و ۶۲۰ عنوان کتاب به دبیرخانه جایزه مهرگان رسیده که از میان آنها در بخش مهرگان ادب تعداد ۶۹۸ عنوان رمان با مجموعه‌داستان چاپ اول سال‌های ۹۶ و ۹۷ توسط دبیرخانه جایزه تأیید شده و در چرخه داورى مهرگان ادب قرار گرفته است. در بخش مهرگان علم نیز تعداد ۶۷ عنوان کتاب علمی- زیست‌محیطی پس از تأیید دبیرخانه در اختیار هیئت داوران جایزه مهرگان علم قرار گرفته است. ارسال آثار در هر دو بخش ادب و علم تا پایان سال ۱۳۹۷ از سوی نویسندگان و ناشران ادامه خواهد داشت. دبیرخانه جایزه مهرگان به‌نقل از علیرضا زرگسر، مدیر جایزه، اعلام کرد با وجود ۹ ماه فعالیت مداوم و مرحله‌به‌مرحله هیئت‌های داورى به دلیل تعداد بالای آثار منتشرشده، هنوز کار داورى آثار به نیمه هم نرسیده است. مدیر جایزه مهرگان با اشاره به تغییر در هیئت‌های داورى و اضافه‌شدن داوران جدید، از حضور بیش از ۳۰ چهره برجسته ادبیات و علم در هیئت‌های داورى جایزه مهرگان خبر داده است. در دوره‌های نوزدهم و بیستم جایزه مهرگان ادب، هلن اولیاتی‌نیا و پروین سلاجقه، دو چهره شناخته‌شده ادبیات معاصر، به جمع داوران پیوسته و در کنار جواد اسحاقیان، حسین آتش‌پور، لیلا صادقی، سیاوش گلشیری و ابوالفضل حسینی، هفت داور مرحله نهایی جایزه مهرگان ادب را تشکیل می‌دهند. داورى مرحله مقدماتی این‌بخش را نیز جواد پویان (صیقلی)، مانی یارسا (شریفی)، سودابه سلگی، آرزو چریدست و علی منهاج برعهده دارند. علیرضا زرگر با قدردانی از مهدی غبرائی، داور هشت دوره و علیرضا سیف‌الدینی، داور ۱۰ دوره جایزه مهرگان ادب، به این نکته اشاره کرد که این‌دو داور قدیمی جایزه مهرگان، در این دوره در جمع داوران مهرگان ادب (بخش رمان و داستان کوتاه) حضور ندارند، ولی در کنار هفت داور دیگر که از میان داوران ادوار گذشته جایزه مهرگان ادب انتخاب شده‌اند، ترکیب ۹ نفره هیئت داوران جایزه «مهرگان طلایی» را تشکیل می‌دهند. داوران مهرگان طلایی از میان رمان‌های برگزیده با تحسین و تقدیرشده در طول دوره ۲۰ ساله برگزاری جایزه مهرگان یک رمان را به‌عنوان برگزیده جایزه مهرگان طلایی انتخاب و معرفی می‌کنند. صدر تقی‌زاده، کلی امامی، عنایت سمیعی، ثریا قرزل‌باغ، مهدی غبرائی، پروین سلاجقه، مژده دقیقی، علیرضا سیف‌الدینی و یک داور دیگر که در بهار سال آینده به جمع داوران خواهد پیوست، هیئت داوران جایزه مهرگان طلایی را تشکیل می‌دهند. عنایت سمیعی که در سال‌های اول فعالیت مهرگان ادب دبیر و داور این جایزه بوده، در نخستین دوره جایزه مهرگان طلایی نیز دبیری هیئت داوران را برعهده خواهد داشت. جایزه مهرگان طلایی مطابق آیین‌نامه اعطای جوایز مهرگان، هر ۱۰ سال یک‌بار به یک رمان، یک مجموعه‌داستان یا یک کتاب علمی تعلق خواهد گرفت. نخستین دوره جایزه مهرگان طلایی در بخش «رمان» برگزار می‌شود و به دلیل عدم برگزاری این‌جایزه در دهه اول، رمان‌های برگزیده مهرگان ادب در طول ۲۰ سال گذشته داورى خواهند شد. مدیر جایزه مهرگان با قدردانی از اسماعیل عباسی و کاوه فیض‌اللهی، دو نویسنده و پژوهشگر محیط زیست و از داوران دوره قبل جایزه مهرگان علم که به دلیل انتشار کتابشان در این دوره، مطابق آیین‌نامه جایزه مهرگان امکان حضور در جمع داوران مهرگان علم را نداشته‌اند، از پیوستن اسماعیل کهرم و زهرا قلیچیی‌پور به جمع داوران مهرگان علم خبر داد. این دو نویسنده نام‌آشنای عرصه علم و محیط زیست ایران در کنار اسکندر فیروز، هوشنگ ضیائی، عبدالعسین وهاب‌زاده، محمد درویش و مرگان جمشیدی هفت داور این دوره جایزه مهرگان علم را تشکیل می‌دهند. به گزارش دبیرخانه جایزه مهرگان، نخستین دوره «جایزه مهرگان ادب برای نویسندگان خارج از کشور»، که به زبان فارسی رمان یا مجموعه‌داستان نوشته‌اند، در پاییز ۱۳۹۸ برگزارگن خواهد شد. پنج داور از میان منتقدان و نویسندگان ایرانی مقیم خارج از کشور در دو بخش رمان و مجموعه‌داستان‌ها به داورى آثار می‌پردازند. در نخستین دوره این جایزه، «جایزه داستانی که کتاب آنها در سال‌های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ میلادی برای اولین‌بار چاپ و توزیع شده است، شرکت داده می‌شود. در این دوره در بخش مهرگان ادب، جایزه «یک عمر تلاش در عرصه نوشتن» و در بخش مهرگان علم جایزه «یک عمر تلاش در عرصه محیط زیست» به روال سال‌های گذشته برگزیده خود را انتخاب و معرفی خواهند کرد. انتخاب برترین «تشکل مردم‌هاد» که در برنامه کار هیئت داوران مهرگان علم قرار دارد. تشکل‌های مردم‌نهاد از سراسر ایران چنانچه تاکنون خلاصه فعالیت خود را به دبیرخانه جایزه مهرگان علم ارسال نکرده‌اند، تا پایان سال ۱۳۹۷ برای ارسال ویدئوی کوتاه و شرح مختصر فعالیت خود مهلت دارند.